

Komisja Kultury Słowian PAU, Fundacja Narodowa im. Romana Dmowskiego
oraz Fundacja Vis Veritatis im. Św. Michała Archanioła

organizują

Międzynarodową konferencję naukową

„Traktat Wersalski – znaczenie polityczne i kulturowe dla narodów słowiańskich”

11-12 X 2019 – PAU, Kraków

Problematyka konferencji związana jest z tematem bieżącego cyklu odczytów w Komisji Kultury Słowian PAU „Słowianie wczoraj i dziś”. W tym roku przypada setna rocznica Konferencji Pokojowej w Wersalu, która położyła podwaliny pod formalno-prawną egzystencję na arenie międzynarodowej większości narodów słowiańskich, określiła granice nowo powstałych państw słowiańskich, a także dokonała radykalnej przebudowy stosunków na obszarze pomiędzy Bałtykiem a Adriatykiem. Wraz z postanowioną przez Konferencję likwidacją Austro-Węgier, na mapie Europy pojawiły się nowoczesne państwa zbudowane na zasadzie narodowej, w tym państwa integrujące narody słowiańskie jak Czechosłowacja i Jugosławia. Ogromną rolę w takiej konstrukcji nowej Europy, nie tylko w odniesieniu do Polski, odegrali Polacy, z Romanem Dmowskim na czele.

Wersal był prawdziwym końcem starego porządku, w ściślejszym sensie, końcem XIX w. i rzeczywistym początkiem ery nowożytnej. Konferencja wersalska była być może jedyną w historii tak dalece demokratyczną - w tym sensie, że co do zasady, o jej rozstrzygnięciach nie decydowały jedynie interesy wybranej grupy mocarstw, ale liczył się także głos mniejszych i słabszych narodów. O rezultacie finalnym decydowały rzeczywiste racje, argumenty i mapy, a nie tylko siła i szantaż.

Przy wszystkich pozytywach, nie można jednak zapominać o poważnych problemach, jakich katalizatorem stała się Konferencja. Należały do nich: poczucie krzywdy i narastająca chęć odwetu w Niemczech, problem braku reprezentacji Rosji na Konferencji. Zagadnienia te nieomal nie doprowadziły do zniszczenia wersalskiej Europy. Na gruncie niezadowolenia wywołanego m.in. konsekwencjami Wersalu, wyrosły państwa totalitarne, które doprowadziły do wybuchu II wojny światowej. Wbrew pozorom, jednak rezultaty II w. św. w istocie nie były pogrzebaniem Wersalu, ale jego rekonstrukcją ze zmianami.

Uczestnicy proponowanej konferencji naukowej postarają się odpowiedzieć na pytanie czy do dzisiaj żyjemy w Europie post-wersalskiej? Co pozostało z Wersalu i jakie nauki wypływają z niego dla nas dziś? Czy idea zjednoczenia Słowian Południowych została ostatecznie pogrzebana? Jaką rolę w powersalskiej Europie odegrał ZSRR? Dlaczego wiedza o Wersalu w Polsce jest tak niewielka i dlaczego zamiast świadomości o jego kluczowej roli dla Polski zadowolamy się romantycznym mitem walki zbrojnej, która miała przynieść nam niepodległość?

Bloki tematyczne:

1. Traktat Wersalski jako fundament nowego porządku politycznego i kulturowego w Europie.
2. Aspekty ładu powersalskiego: polityczny, kulturowo-cywilizacyjny, religijny i aksjologiczny.
3. Obecność Polski na Konferencji pokojowej w Wersalu i jej znaczenie dla kształtu odzyskanej niepodległości narodowej i państwowej.
4. Nowe państwa słowiańskie i ich szanse suwerennego rozwoju państwowego i kulturowego.
5. Rosja po I wojnie światowej i jej stosunek do nowego porządku politycznego Europy.
6. Niemcy i Traktat Wersalski
7. Totalitarne ideologie – niemiecki nazizm i komunizm – jako kontrpropozycja dla powersalskiego porządku Europy.
8. Traktat Wersalski a idee zjednoczeniowe Europy.

Obrady: 11-12 października w budynku PAU w Krakowie, ul Sławkowska 17.

Komitet Organizacyjny:

Komisja Kultury Słowian PAU

prof. dr hab. Lucjan Suchanek

prof. dr hab. Hanna Kowalska-Stus

prof. dr hab. Dorota Gil

Fundacja Narodowa im. Romana Dmowskiego

mgr Przemysław Piasta

mgr Maciej Eckardt

mgr Adam Śmiech

Fundacja Vis Veritatis im św. Michała Archanioła

prof. dr hab. Anna Raźny

mgr inż. arch. Maciej Wac-Włodarczyk

dr Radosław Sławomirski

W imieniu Komitetu Organizacyjnego

Hanna Kowalska-Stus

Anna Raźny

Przemysław Piasta

Radosław Sławomirski